

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quotuplex blasphemia sit, & quibus modis contingat. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

Quale peccatum Blasphemia sit.

S V M M A R I V M.

1. Est peccatum Religioni oppositum, & ex suo genere mortale, nec videtur posse ex leuitate materia veniale esse.
2. Est ab odio Dei, desperatione, & infidelitate distinctum, esse sapè illis coniungatur.
3. Omnes blasphemias in Deum prolata videntur eiusdem esse speciei.
4. Differre tamen à blasphemis in sanctos prolati abque ordine expresso ad Deum.
5. Qualiter in confessione diuersitas blasphemiarum explicanda sit.
6. Si blasphemias procedit ex affectu expresso inhonorandi Deum, debet in confessione manifestari.

Respondeo blasphemiam esse peccatum Religioni oppositum: quia Religio diuinum honorem tuetur, quem blasphemus verbis offendit: Sic Doctores communiter. Neque obicit D. Thom. dixisse opponi confessioni fidei; quia intellexit opponi confessioni fidei late sumptæ, prout comprehendit Dei laudem, & honorem.

Item est peccatum ex genere suo mortale, neque videtur ex leuitate materia esse posse veniale: quia nulla respectu Dei videtur dari posse leuis contumelia: sic Valen. 2. 2. quæst. 13. p. 1. notab. 3. Bannez artic. 2. Suar. 1. 1. de Relig. tractat. 3. lib. 1. cap. 6. num. 2. Sanch. lib. 2. cap. 31. num. 40. Bonac. disp. 3. de primo decal. præcepto 9. 8. p. 3. Hoc autem intelligendum est de vera blasphemia: nam si relatiue tantum verba blasphemie profertur, non detrahatur diuinum honorem, sed refertur modum, quo detrahitur, Suarez loco allegato. Quod si verba blasphemie ex leuitate animi ioco profertur, exillimatur Suar. ibi, peccatum non esse mortale, sed esse veniale cuiusdam leuitatis, & irreuerentia, non blasphemiam; quia ad rationem blasphemie requiritur, vt profertur per modum conuicij aut maledictionis in Deum, & consenti. Valent. 2. 2. disp. 1. 9. 13. p. 2. coroll. 3. Ceterum optime distinguit Sanchez lib. 2. cap. 32. n. 2. circa finem. & n. 40. & 41. Si enim ioculosus modus dicendi non tollit irreuerentiam Deo factam, sed potius censetur quis diuino honori derogare, tamen ioco illa verba profertur, sine dubio blasphemiam committit, & peccatum mortale. Secus vero, si iocus impediatur diuini honoris diminutionem quæ ex illis verbis blasphemis per se inferretur. Ratio tamen, vel nunquam existimo ex ioco blasphemiam excusari, quia licet excusetur intentio expressa inhonorandi Deum, non tamen excusatur inhonoratio, quæ ex verbis sequitur. Quis enim negare poterit grauem deordinationem esse assumere verba blasphemiam ad iocum, & ludibrium? Neque enim Deus etiam per iocum dehonestandus est: per iocum enim Iudæi Christum conspuebant, & blasphemabant, neque obinde à peccato grauissimo fuerunt excusati.

2. Vicius est peccatum ab odio Dei, desperatione, & infidelitate distinctum, tamen sapè cum his coniungatur: esse distinctum constat; quia ad rationem blasphemie non est necesse, vt intentionem habeas formalem Deo inferendi malum, quæ malum illi est, in quo peccatum odij consistit. Neque item est necesse te de diuina misericordia desperare. Neque item opus est de fide dissentire: sed eo ipso, quo verba blasphemiam vsurpas, aduertens illis detrahi diuino honori, blasphemie peccatum committis. Ergo hoc peccatum ab odio, desperatione, & infidelitate distinctum est. Verum sapè (vt dixi) cum illis coniunguntur, quia ex illis nascitur. Sic Suar. dicto lib. 1. de blasphemias cap. 6. num. 8. & 9. Bonac. disp. 3. de primo decal. præcepto 9. 8. p. 3. n. 1. Lessius lib. 2. c. 45. dub. 5. num. 33. Sanch. lib. 2. cap. 32. n. 38. Ex quo manifestè inferitur, in confessione explicandum esse, an blasphemaueris ex odio, desperatione, infidelitate, vel alia arreptus passione: sic Doctor s. suprè relati.

3. Sed dubium est; an omnes blasphemie in ratione blasphemie sint eiusdem speciei? v. gratia. An blasphemiam, qua de Deo perfectionem negas, vel qua illi tribuis quod non debes, vel qua malum illi imprecaris, vel indecorè nominas, conueniant speciei? Respondeo satis probabile esse conuenire, si solum malitia blasphemie consideretur: Sic docet Caietan. 2. 2. q. 13. art. 1. verè quoad secundum, Bannez ibi notab. 16. Arag. sine, Valen. disp. 1. 9. 13. p. 1. verè quocunque legitur, Azor. 1. 1. instit. moral. lib. 9. cap. 28. q. 10. Sanch. lib. 2. cap. 31. num. 38. Lessius lib. 2. cap. 45. dub. 5. n. 32. Bonac. disput. 3. de primo decal. præcepto 9. 8. p. 4. Ratio est; quia tota malitia blasphemie sistit in diminutione diuini honoris, quoad autem his vel illis verbis coniungat, materiale esse videtur, & ad rationem formalem blasphemiam per accidens; sicuti in-

ter homines contingere videtur in quos si varia contumeliosa verba proferas; omnia illa eiusdem speciei sunt; vt placet Azor. supra q. 15. & Eman. Sà verbo contumelia in edit. Roman. n. 1. Et à simili ex iuramento, & infidelitate confirmari potest, quæque quia eadem rectitudine priuans, eiusdem sunt speciei, tamen si materiales actus diuersi multum sint.

4. Maior autem est difficultas de blasphemiam in Deum prolata & prolata in sanctos; an in illis diuersitas specifica reperitur; Negat Caietan. Bannez, Aragon. Valen. Sanch. & Bonac. locis allegatis. Et probari potest, quia iuramentum, factum per Deos, vel per sanctos non differt specie, ergo neque blasphemiam. Nihilominus dicendum cenfeo, si sanctos blasphemias absque respectu, & ordine expresso ad Deum (vt communiter contingit) illam inhonoratiorem specie differre à blasphemiam in Deum directè prolata, vel in sanctos, quatenus aliquid Dei sunt: quia illa inhonoratio opponitur dulix, non latris; quia destruit directè honorem debitum sanctis, non debitum Deo, sed dulix est cultus diuersus à latris. Ergo & hæc inhonoratiões: sic tradit Suar. 10. 1. de Relig. tract. 3. lib. 1. c. 5. n. 6. & cap. 6. in fine. Lessius lib. 2. c. 45. dub. 5. n. 33. in fine. Neque obicit argumentum de iuramento: quia per sanctos vt à Deo distinctos iurari non potest; quia non sunt testes infallibiles veritatis: at bene possunt honorari cultu dulix: & consequenter dehonestari.

5. Hinc constat, an in confessione diuersitas blasphemiarum explicanda sit. Et quidem si sustineas opinionem illorum, qui affirmant circumstantias aggravantes necessariò explicandas non esse, sed solum mutantes speciem, & insuper defendamus omnes blasphemias tam in Deum, quam in sanctos eiusdem esse speciei, non eris obligatus illas distinguere: Ceterum quia multo probabilius est contumeliam in sanctos prolatam specialem malitiam habere dulix oppositam, & eo ad sanctus dignus honore dehonestetur; siue illa dehonestatio blasphemiam coniuncta sit, vt placet Soar. & Sanch. siue non, ideo existimo etiam posita illa sententia quod solum circumstantie mutantes speciem debeant necessariò manifestari in confessione, te obligatum esse hanc diuersitatem inhonoratiões aperire. Sic Lessius dicto dub. 5. numer. 33. circa finem Suar. dicto cap. 6. in fine, Sanchez numer. 39. Reliquas verò blasphemias in Deum prolatas sustineri potest posita illa sententia, opus non esse distinguere; eo quod eiusdem speciei sint, neque in ratione blasphemiam videntur notabiliter iudicium confessoris mutare.

6. Vnum tamen cenfeo, esse omnino aduertendum, si blasphemiam procedat ex voluntate expressa inhonorandi Deum, debere in confessione manifestari; nam licet tacitum, & expressum idem juris sit, & ad eandem speciem pertineat: & in omni blasphemiam tacitè imbibatur hæc voluntas derogandi diuino honori: at si ipsa voluntas in ipsamet blasphemiam imbibita exprimitur, peccatum est distinctum saltem numero ab ipsamet blasphemiam prolatione, quod absque illa voluntate esse poterat. Ergo obligatus es illud manifestare: Sic Lessius lib. 2. c. 45. dub. 5. n. 33.

§. III.

Quotuplex blasphemiam sit, & quibus modis contingat.

S V M M A R I V M.

1. Diuiditur blasphemiam in Deum, & in sanctos, in hæreticalem & non hæreticalem.
2. Expenduntur hæreticales blasphemias.
3. Renego Deum, si ita non est, blasphemiam est hæreticalem.
4. Creatam veritatem certitudini diuina comparari fieri potest absque blasphemiam.
5. Renegatio sanctorum blasphemiam hæreticalem est.
6. Blasphemias non hæreticales expenduntur specialiter quibus Deo, & sanctis eius malum aliquod imprecatur.
7. Expenduntur ea, quibus indecorè, & inhonestè Deus nominatur.
8. Iuramentum per intereratam Virginem non est blasphemiam.
9. Quid dicendum de iuramento iniusto, & falso?

Primò diuidi poterat blasphemiam in Deum, & in sanctos; de qua diuisione, & qua ratione distinguanur satis superque dictum est. Secundo, & principaliter diuiditur blasphemiam in hæreticalem, & non hæreticalem. Hæreticalis est, quæ expressè hæresim continet, non hæreticalis, quæ non continet. Hæresim continet blasphemiam, quæ Deo tribuit, quæ eius maiestati non competunt, vel negat quæ competunt; & maximè si ea creaturæ tribuit; quia tribuendo creaturæ nec-

gat esse propria Dei. Hæ ergo blasphemiam necessariò debent proferri modo indicatio; quia ipsum solum est, quod veritatem, vel falsitatem proferat. Neque necesse est ad hanc hæreticalem blasphemiam, ut procedat ex animo infideli. Nam esto animus fidelis sit, potest blasphemiam hæreticalem committi; eo quod verba ipsa invidiam denotent. In foro tamen externo tunc præsumi poterit ex animo procedere, & verè hæreticum esse blasphemantem, quando serio, & appetat blasphemiam hæreticalem protulit. Secus si ex rixa, & calore iracundia vel alia passione motus, quamvis in hoc prudentis arbitrio relinquendum existimat Fatinae. *lib. 1. prax. q. 20. n. 38.* Blasphemiam hæresim non continentem, est, quæ Deo aliquid malum imprecatur, vel illum indecore nominat, & generaliter quæ nihil contrarium fidei per se significat: sic tradunt doctores.

Verùm ut clarius hæc doctrina eluceat, expendamus modos, quibus communitur homines iniqui Deum, & sanctos blasphemare solent: & in quibus est aliqua difficultas.

1. Et primo expendamus hæreticalem blasphemiam, vtpotè magis notas; & grauioris malitia. Ceterum est diabolicam blasphemiam, & hæreticalem esse vocare Deum impium, iniustum, crudelem, inuidium, mendacem, quia tribuis Deo quod ab illo alienum est. Item si neges suum esse, vel aliquam illius perfectionem, vt scientiam, & prouidentiam, rerum veritatem in dicendo, iustitiam in præmio, hominibus concedendam, & penis infligendis. Item si creaturæ, quod est proprium Dei attribuas, vt si voces omnipotentem, summè sapientem, summè pulchrum, qualiter solent lætici vocare puellæ, quas immodicè amant, & idololatæ idolum adorant, quæ quæ sit blasphemiam hæreticalem esse, renego Deum, Christum; quia denegas Deo existentiam, ipsumque de medio tollis. Item est blasphemiam hæreticalem: Denego crucem, sacra menta, Christum, Euangelia, vel aliam fidei veritatem: quia denegas Deo veritatem infallibilem, quæ in iis qualiter ab Ecclesia propolita sunt tenent. Ad idem est, per falsos Deos, aut per creaturas sistendo in ipsis iures; quia infallibilem veritatem Dei propriam, creaturæ tribuis: committis ergo hæreticalem blasphemiam, & in iis omnes doctores conveniunt.

2. Solum in triplici propositione est aliqua difficultas; an sint hæreticæ blasphemiam? prima si denegas Deum, crucem, Euangelia, non absolutes, sed conditionatè, qualiter contingit, cum hæc verba versus ad alicuius veritatis testificationem, dicens, renego Deum, si ita non est; videris enim hæreticus blasphemiam non esse; quia ratione blasphemiam hæreticalem est, expressa significatio falsi: sed ex vi talis proportionis falsum non significat; non enim dicit Deum non esse, sed offers te dicturum casu quo asserunt aliter contingat. Ergo non blasphemiam saltem hæreticalem, sed offers blasphemiam: & ita tradit Salazar. *de usu, & consuetud. c. 5. n. 28. vti. vnde possunt.*

Ceterum existimo veram blasphemiam hæreticalem committi; quia non de futuro offers negare Deum, sed de præterito negas, casu quo aliter te res habeat, quam affirmas: conditio enim non apponitur ex parte negationis, sed ex parte rei affirmatæ. Negare autem Deum existere etiam sub conditione cuiusque obiecti est negare, quod Deo est proprium, scilicet existentiam à quolibet obiecto creato independentem. Ergo qui sic loquitur, hæreticè blasphemiam. Atque ita docent Rojas *de hæretic. 2. p. assert. 12. num. 173. & 174.* Couarru. *de Pact. 1. p. 7. num. 9. vers. 2.* Azob. *lib. 8. recapit. tit. 4. leg. 1. n. 14.* Sanch. alios referens, *lib. 2. in decal. c. 32. n. 24.* Lessius *lib. 2. de iust. c. 45. dub. 5. n. 27.*

3. Secunda propositio est, cum creata veritas, & certitudo diuinæ comparatur, vt si dicas, hoc est verum sicut Deus est in celo, vel natus ex Virgine, credi hoc potest sicut Euangeliū. Esse inquam hæc blasphemiam affirmat Couarru. *de Pact. 1. p. 7. num. 9. vers. 11.* Suar. *lib. 1. de blasphemiam cap. 6. num. 12.* August. Barbola, *3. p. de potest. Episcop. alleg. 50. num. 92.* quia illa comparatio diuinæ veritatis adducitur ad firmandum veritatem obiecti creati: hæc autem firmari intendit æquando veritatem obiecti creati cum diuina. Ergo committitur blasphemiam non qualifcunque, sed hæreticalem, quæ in eo sita est, vt creaturæ tribuatur quod, creatoris est proprium. Ad vt ipsemet Suar. aduertit, multum pendet horum verborum malitia ex intentione proferentis: si enim proferens æqualem cum Deo certitudinem, & infallibilitatem vellet obiectis creatis tribuere, sine dubio blasphemiam hæreticalem esset: at si non æqualem certitudinem eis tribuere intendit, sed similitudinariam, non erit blasphemiam: & ita tradit Medina *lib. 1. sum. cap. 14. §. 2.* Alcozer *sum. cap. 15.* Ludovic. Lop. *1. p. instr. cap. 282. vers. tertio.* Azor. *1. p. instr. moral. lib. 11. cap. 3. q. 2. in fine.* Sanchez alios relatis *lib. 2. in decalog. cap. 32. num. 31.* Bonacina *disp. 3. de primo decal. præcepto q. 8. p. 2. num. 13. sine.* Imò addo cum Alcozer, Ludovic. Lop. Sanch. (neque Suarez dissentit) ratè proferentem habere intentionem ad æquandam infallibilitatem, & certitudi-

nem diuinæ veritatis cum creata, sed solum velle illi aliquam similitudinem concedere, vturpareque diuinam veritatem ad hyperbolicam locutionem, & exaggerationem, non ad æqualem. Quo posito optimè infert Sanchez, neque blasphemiam hæc verba esse, neque culpam lethalem committere illa vsurpantem, dum non constat de blasphemio animo aquirandi omnino.

4. Tercia propositio hæreticalem assignari poterat, in qua de sanctis, qui sunt in celo regnantes negatur, vt si dicere renego. D. Petrum, Franciscum, &c. de his negat Sanchez *lib. 2. in decal. cap. 32. n. 36.* esse blasphemiam hæreticalem, tamen blasphemiam sunt, vtpotè contumeliam sanctis inferentes. Præbat; quia non negatur de sanctis aliqua veritas penines ad fidem, idè quæ iniquitiores de illis non cognoscunt. Ceterum probabilius crederem esse hæreticalem blasphemiam maxime si negatio esset de D. Petro, aliisque Apostolis, & sanctis, de quibus per sacram scripturam constat sanctos esse, & cum Christo regnare. Quia hos denegans, denegat esse, esseque beatos, sed hoc est negare quandam fidei veritatem, cum de fide sit D. Petrum, v. g. existere, existereque beatorum. Item tacite negat Ecclesiæ propositionem esse infallibilem. Neque obstat Inquisitores de his blasphemiam non cognoscere, quia id facere possunt, eo quod fortè illis exploratum non sit hæreticalem esse.

5. Blasphemiam non hæreticalem ad duo genera reducuntur primum est, in quo aliquid malum Deo, vel sanctis eius imprecatur. Secundum, in quo inuocatur, & in honore aliquid ipsius nominatur. Ex primo capite sunt blasphemiam. Tædeat Deum, Deum peniteat, sit maleficus. Non enim hæc illi appropinquare eius tabernaculo potest, atque à Deo grauisima blasphemiam est ea illi optare, & imprecari: sic Couarru. *de Pact. 1. p. 7. num. 8. & 9.* Azor. *lib. 9. cap. 28. q. 4. & lib. 11. cap. 3. q. 2.* Sanchez *lib. 2. in decal. cap. 32. n. 12. & 13. & 17.* Suarez *lib. 1. cap. 4. n. 7.* Ad idem est, si dicas, siue Deus velit, siue nolit, hoc sum facturus, quod vulgo dicitur, *quando lo nese a Dios esto ha de se*, derogas enim eius potentiam saltem ex modo dicendi: sic Suarez *cap. 5. n. 8.* Tolet *lib. 4. cap. 13. n. 6.* Sanch. pluribus relatis, *n. 15. & 18.* Ad idem caput pertinet iurare per vitam Dei, quia est iuramentum execratorum, sicut cum iuras per vitam patris, facitque hunc sensum, percat D. i. vita, illamque vsurpo, & vindicæ attingo, si res ita non sit, quid ergo magis blasphemiam esse potest, quam viam Deum defecioni, vt vlcioni exponere? Atque ita hoc iuramentum blasphemiam esse docet Suar. *1. de Relig. tr. 3. lib. 1. c. 5. n. 8.* Couarru. *de Pactis 1. p. 7. n. 9. vers. sexto.* Menoch. *lib. 2. de arbitrar. cap. 375. num. 12.* Sanch. *cap. 32. n. 25.* Azor. *lib. 11. cap. 7. q. 2.* Bonac. *disp. 3. de primo decalog. præcepto q. 8. p. 2. in princip.* & alij communitur. Idem est si iures per sanctorum vitam; quia denotas sanctos illam amittere posse: si alius relatis Sanch. & Bonac. *supra.* Non tamen caret probabilitate hæc iuramenta per vitam Dei, & sanctorum non esse blasphemiam; quia non caret probabilitate non esse iuramenta execratoria, sed assertoria simpliciter, sicut si dicitur, vivit Deus, vivit D. Petrus, adductis enim Deum viventem, & resplendentem in vita sua, & D. Petri in testem: atque ita non esse blasphemiam defendit latè Decian. *2. r. crimin. lib. 2. cap. 2. n. 13.*

De illis verbis, *posui tal. renego de tal. per vida de tal. mal aya*, &c. absque expressione Dei, vel sanctorum dicit Sanch. alios relatis *n. 23.* pendere ex intentione proferentis: & in foro externo esse circumstantiis esse colligendum: ceterum tamen præsumi debere non esse ex animo blasphemiam nominis Dei, & sanctorum indicat nolle talia verba de Deo intelligi. Item in casu dubio non est faciendia interpretatio inferens delictum, sed potius ab illo excusans. Solum de maledictione creaturæ potest dubitari; an sint blasphemiam, quia videtur Deus ipse in illis maledicere? Et quidem si quatenus creaturæ sunt maledicerentur existimo certum quia tunc maledicere in creaturam refunditur: Sic cum D. Thom. *2. 2. q. 76. art. 2. notavit.* Sanch. *dicto cap. 32. num. 14.* Tolet. *lib. 4. sum. cap. 75. num. 11.* Lessius *lib. 2. cap. 45. dub. 5. n. 29.* Bonac. *disp. 3. de primo decal. præcepto q. 8. p. 2. n. 5.* At si creaturæ siue rationales, siue irrationales sine respectu ad Deum maledicantur, blasphemiam non esset, imò neque esse peccatum mortale, sed veniale tantum, si abis iniuria alterius, vel absque animo blasphemiam. *loco allegato:* vbi addit nullum esse peccatum, si creaturæ maledicantur, quatenus nobis occasio fuerint peccandi vel alicuius gravis calamitatis; quia tunc videtur maledictionem illis infligi quasi in penam, & satisfactionem damni delicti: quia non tam ipse creaturæ, quam occasio peccati, vel calamitatis maledicatur: Dixi; quando creaturæ sunt causæ alicuius gravis molestiæ; ob leuem enim molestiam non licet sic maledicere; aliàs multi maledicentes animalia, ventos, pluvias à peccato excusarent: quod non est dicendum; rapta meti regulariter solum peccatum veniale committant; quia si animalia alia sunt, abest animus, vt talis maledicere execrator

executioni mandetur, Lessius *dist. capite 45. dub. 5. numer. 30.*

7. In secundo genere blasphemiarum ponuntur ea, quae in decore, & inhoneste Deum nominant: si enim per modum irrisuonis, & conuicij Deum voces sapientem, & iustum, blasphemiam committit. Et idem est, si quaecunque res sacras irrisorie tractes, cum enim omnia haec summa laude digna sint, si loco laudis irrisuonem facias, blasphemus eris: sic notauit Sanchez *lib. 2. in decal. cap. 32. num. 21. §. 22.* Ad hoc genus reducitur iuramentum per pudenda Christi Domini, & sanctorum; quia ex modo iurandi intendit sic iurans contempibilem, & despicabilem Christum Dominum facere ob illas partes, cum tamen ob illas, vt potest naturales contemni non debeat: sic Nauarr. *cap. 12. num. 85. Azor. tom. 1. instit. moral. lib. 9. c. 8. quest. 3. §. lib. 11. cap. 3. quest. 2. Suarez t. 1. de Relig. tract. 3. lib. 1. cap. 4. n. 8. §. 9. Valen. 2. 2. q. 13. p. 1. vers. item potest. Farinac. lib. 3. prax. q. 10. num. 21. Sanch. lib. 2. cap. 32. n. 28. Nominare autem, vel iurare per membra Christi honesta, scilicet per eius caput, corpus, & sanguinem, blasphemiam erit, si per modum contemptus proferatur ea que de causa *lex. 6. tit. 4. lib. 8. noue compilat. mandat sic iurantem penis blasphemij plecti. At si non per modum vituperij, & conuicij sed magnam veritatis exaggerationem haec verba vituperentur, blasphemata non erunt, & forte culpa carebunt: quia neque in substantia, neque in modo dicendi Deo ignominiosa sunt: sic Syuell. verbo iuramentum 2. fine. Valen. 2. 2. dist. 6. q. 7. p. 3. vers. si verò, cap. 13. num. 3. ad finem. Bonac. disput. 3. de primo decal. praepo. q. 8. p. 2. num. 4. Ex quo fit non esse blasphemiam, si ex ira in aliquem dicas: Corpus Dei cum tali homine, Vulgo, *Cuerpo de Dios con tal hombre*, quia verba illa vera sunt, & modus dicendi non videtur Deo contumeliosus: solum enim significas te velle, vt corpus Dei illum hominem puniat, & male factum vindicet. Secus verò esset dicendum, si ex ira & passione in Deum talia verba profertis quia summa esset blasphemia aduersus Deum ita sci. Sic Valeat. 2. 2. q. 13. par. 1. vers. sed tamen illud. Sanch. lib. 2. c. 3. n. 30. Bonac. p. 2. n. 4. Nauarr. cap. 12. n. 85. §. 22. alij. Videri tamen plures, grauiusque Doctores apud Farinac. lib. 1. prax. q. 10. n. 18. quos ipse sequitur asserere blasphemiam esse illa iuramenta per Corpus Dei, per eius sanguinem, per caput, per capillos, per pedes, &c. Quia donatur Deum in sua diuinitate haec membra habere. Deum namque absolute prolatum non pro Christo, sed pro tota Trinitate limitur, & consequenter iam attribuitur ei quod non habet: & fauet *cap. si quis per capillum 2. q. 1. At quod dixi magis placet, non esse inquam blasphemiam, si cum reuerentia dicatur; quia postquam verbum Dei caro factum est, cum haec membra Deo tribuantur, supponit Deum non tota Trinitate, sed pro secunda persona Trinitatis humanata, vt alij plures Doctores apud Farinac. supra defendunt.***

7. Sed quid dicendum de iuramento per intemeratam Deiparæ virginitatem? Aliqui existimant esse blasphemum: Tum quia videtur esse iuramentum execratorium, atque sanctissimam Virginem defectioni subici, si res aliter sit quam enunciat. Tum quia irreuerenter eius sexus nominatur: Sic Couar. de Pactis 1. p. 9. n. 9. vers. decimo. Menoch. lib. 2. de arbit. casu 375. n. 5. Azbedo lib. 8. recopil. tit. 4. de leg. 5. n. 13. At placet mihi sententia Sanch. lib. 2. in decal. c. 32. n. 32. negans esse blasphemiam; quia ibi nec beatissima Virgo, nec eius Virginitas execratur, neque aliquid illius ignominiosè tractatur, sed Deus in illa fidei veritate in testem adducitur; sicuti si per naturam Christi, eiusque mortem iurares, quod absque vlla blasphemiam, imò & peccato fieri potest.

9. Tandem dubitabis; an omne iuramentum falsum, vel iniustum blasphemum etiam sit. Negant Sanch. lib. 2. c. 32. n. 33. cum D. Thom. 2. 2. q. 13. art. 3. ad 2. quia sic iurans non asserit Deum esse posse falsitatem testem, aut iniustitiam asseratorem; neque id intendit; imò potius sperat Deum non esse testificatum super illa re, per aliquod euidentis signum. Ceterum pro contraria parte hic ratio vtget; qui enim falso iurat, Deum testem, conformitatem falsi facit, & qui iurat contra iustitiam, Deum proponit asseratorem iniustitiae. Ergo illis verbis Deo tribuitur, quod nulla ratione conuenire potest. Ergo sunt blasphemata: nemin claris verbis dices, Firmet Deus suo testimonio hanc falsitatem, vel iniustitiam blasphemus es, sed eundem sensum habent falsa, & iniusta iuramenta. Ergo sunt blasphemata. Neque obstat, quod speres nunquam Deum asseritorem esse falsitatem aut aliquo signo esse falsitatem manifestatorem sufficere si eam asseritorem, & testificationem, asseratoremque petas. Proposui dubium, tibi decidendum relinquo.

§. IV.

De obligatione Blasphemi, & audientium illum, & de eorum iudice.

S V M M A R I V M.

- 1 Obligatur blasphemus poenitere de crimine commisso.
- 2 An blasphemus ex consuetudine sit absoluedus?
- 3 Audientes blasphemum nulli alia obligatione corrigendi tenentur praeter iure naturali impositum.
- 4 Obligantur denunciare blasphemum, sed seruanda sunt regulae tradita tract. de correct.
- 5 Hæreticales blasphemiam iudicibus fidei sunt denuncianda, non hæreticales Episcopo; vel saeculari iudici, si laicus sit blasphemus.
- 6 Si vnus iudex procedit, & poenam delicti adaequatam imponit, non potest alius procedere.

Obligatio blasphemiam ea est, vt de commisso crimine poenitentiam agat, & (scandalo dato, (si quod fiat,) satisfaciatur: quod maxime procedit in eo, qui consuetudinem blasphemandi habet: is enim sub graui culpa hanc poenitentiam consuetudinem extirpare tenetur, esto blasphemias indeliberate pronunciet; quia blasphemiam indeliberatè tamen mortali culpa vacat; eo quod non sunt voluntariae, vt actus in se, & materialiter Deo sunt iniuriosae, & aliis scandalosae: ea que de causa tenentur sic affectus diligentiam facere eas vitandi, aliàs vt effectus inordinati illi erunt voluntariae, quod sufficit, vt peccato mortali maculetur, vt bene docuit Lessius *lib. 2. de instit. cap. 45. dub. 5. n. 30. fine.*

2. An autem sic ex consuetudine peccandi neganda sit absolutio in sacramento poenitentiae, vel differenda? Dixi tract. de iuram. ubi de consuetudine iurandi: ibi enim resoluti cum Sanch. lib. 2. in decalog. c. 32. n. 45. posse absolui, si verò de peccatis doceat; tamen si aliis vicibus monitus emendatus non fuerit; quia nulla occasione extrinseca tenetur, quam debeat expellere. An verò sit consiliū absolutionem differre prudentis confessoris arbitrio relinquatur, qui ex circumstantiis colligere poterit, an profutura, an nocitura sit poenitentia talis dilatio; consentit Azor. lib. 9. c. 28. q. 18. Poenitentia autem pro hoc crimine a confessoris imponenda arbitrio confessoris relinquatur, tamen Concilium Lateranense sub Leone X. sess. 9. dicat grauius poenitentiam esse blasphemum imponendam, antequam absoluarur; quia in hac parte non est illud decretum receptum. Azor. t. 1. instit. moral. lib. 9. cap. 28. q. 9. Suar. lib. 1. cap. 7. num. 2. fine.

3. Ex parte verò audientium blasphemum duplex esse potest obligatio. Prima corrigendi blasphemum, Secunda cum iudici denunciandi. Circa primam obligationem dubitari potest, an ultra fratrem correctionem iure naturali debitam, debeat audiens reprehendere blasphemum, siue blasphemus illa reprehensione emendandus sit, leue non? Et ratio dubij est; quia in Concilio Lateranense sub Leone X. sess. 9. dicitur. Quicumque blasphemantem audierint eum acriter verbis obiurgare teneantur, si citra periculum suum id fieri posse contingerit; sed acris obiurgatio non videtur esse fraterna correctio ad emendationem delinquentis directam, sed potius ad illius punitionem, & in audientium satisfactionem. Ergo audiens blasphemum non satisfacit si fratrem corrigat. Item fraterna correctio est suavis admonitio, non acris reprehensio. Deinde ad obiurgandum blasphemum, solum petit Concilium, vt obiurgans citra periculum suum id facere possit, non autem petit, vt credat delinquentem emendandum esse. Ergo illa obiurgatio non tam in correctionem delinquentis, quam in reparationem honoris diuini laxi mandatur. Ergo absque spe emendationis debet adhiberi; & ita tenet Nauarr. *sum. cap. 12. n. 83.* Ludou. Lopez *in instr. cap. 51.* paulò post princ. Petr. de Ledesma. *tr. sum. tract. 1. cap. 9. fine.* Lessius *lib. 2. de inst. c. 45. dub. 5. in fine.* Fateor rem esse dubiam, an Concilium voluerit ius nouum statuere, an potius obligationis naturalis recordari, & confirmare, qua publicè peccantes arguere, & obiurgare tenentur, si ex obiurgatione fructus speratur. Neque obstat quod expressè huius fructus non meminerit. Non enim meminit; quia in omni correctione supponebatur vt clarum, ad illius obligationis fructum debere sperari. Sed concessio in supradicto concilio ius nouum statui, mandarique audientibus, vt blasphemantem obiurgent, & reprehendant, tamen emendandus non sit, sensu consuetudine hoc decretum abrogatum esse; ac proinde audientes non astringi alia obligatione praeter charitatis obligationem, qua debent peccantem corrigere, si ex correctione fructus speratur: sic Azor. t. 1. instit. moral. lib. 9. c. 28. q. 7. Sanch. lib. 2. c. 32. n. 46. Bonac. *disput. 3. de primo decal. praepo. q. 8. p. 1. vers. addo.* Vnum tamen est omnino certum, si honor diuinus petiatur ob blasphemiarum receptionem